

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Prezentace šetrného cestovního ruchu obce Hostětín

Presentation of Friendly Tourism in the Hostětín Municipality

Student: Zuzana Bartošová
Vedoucí bakalářské práce: Doc. Ing. Václav Lednický, CSc.

Ostrava 2012

Zadání bakalářské práce

Student: **Zuzana Bartošová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6501R006 Ekonomika cestovního ruchu
Specializace: 02 Ekonomika cestovního ruchu
Téma: **Prezentace šetrného cestovního ruchu obce Hostětín**
Presentation of Friendly Tourism in the Hostětín Municipality

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Metodika zpracování a cíle práce
 3. Charakteristika šetrného cestovního ruchu
 4. Popis lokality – obce Hostětín
 5. Výsledky vlastního šetření
 6. Doporučení
 7. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. 2. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008. ISBN 978-80-7041-658-7.
UHLÍŘOVÁ, Jitka a Hana MACHŮ. *Co přinesly projekty v Hostětíně. Analýza modelových projektů udržitelného rozvoje*. 2. rozš. vyd. Brno: ZO ČSOP Veronica, 2011. ISBN 978-80-87308-09-7.
VOLAUFOVÁ, Lenka et al. *Životní prostředí - prostředí pro život?* Praha: CENIA, 2007. ISBN 80-85087-60-X.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Václav Lednický, CSc.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

Ing. Petra Horváthová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci *Prezentace šetrného cestovního ruchu v obci Hostětín* vypracovala samostatně pod vedením Doc. Ing. Václava Lednického, CSc.

a uvedla v ní všechny použité literární a jiné odborné zdroje.

V Uherském Hradišti dne 11. 5. 2012

.....

vlastnoruční podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat panu doc. Ing. Václavu Lednickému, CSc. za odborné vedení, věcné připomínky a trpělivost při vedení této bakalářské práce. Ráda bych také poděkovala své rodině a přátelům za podporu při zpracování.

OBSAH

1	ÚVOD	4
2	METODIKA ZPRACOVÁNÍ A CÍL PRÁCE	5
2.1	Metodika zpracování práce	5
2.2	Cíl práce	5
3	CHARAKTERISTIKA ŠETRNÉHO CESTOVNÍHO RUCHU	6
3.1	Venkovská turistika	6
3.2	Vymezení venkovského prostoru	7
3.2.1	Význam venkovské turistiky	7
3.2.2	Formy aktivní turistiky na venkově	7
3.2.3	Rozdělení venkovské turistiky	8
3.3	Ekoturistika	8
3.3.1	Ekologické prostředí	8
3.3.2	Ekologické zemědělství	9
3.3.2.1	Cíle ekologického zemědělství	9
3.4	Koncepce udržitelného rozvoje a rozvoj šetrného cestovního ruchu	10
3.4.1	Historie koncepce udržitelného rozvoje	10
3.4.2	Koncepce trvale udržitelného rozvoje	10
3.4.3	Dimenze koncepce udržitelného rozvoje	11
3.4.4	Současný vývoj koncepce udržitelného rozvoje	11
4	POPIS LOKALITY	13
4.1	Chráněná krajinná oblast Bílé Karpaty	13
4.2	Obec Hostětín	14
4.2.1	Tradice Bílých Karpat	16
4.2.2	Atraktivity cestovního ruchu v Hostětíně	17
4.2.2.1	Ekologický Institut Veronica	17
4.2.2.2	Kořenová čistírna	18
4.2.2.3	Moštárna	19
4.2.2.4	Svépomocné solární systémy	21
4.2.2.5	Biomasová výtopna	22
4.2.2.6	Šetrné veřejné osvětlení	24
4.2.2.7	Seminární centrum Veronica Hostětín – pasivní dům	25
5	VÝSLEDKY VLASTNÍHO ŠETŘENÍ	27
5.1	Dotazníkové šetření	27
5.2	Swot analýza	35
6	DOPORUČENÍ	37
7	ZÁVĚR	38
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	38
	SEZNAM OBRÁZKŮ	41
	SEZNAM GRAFŮ	42
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	1
	SEZNAM PŘÍLOH	2

1 Úvod

Každý občan má možnost změnit prostředí, ve kterém žije. Záleží jen na něm, jak se tohoto poslání zhostí nebo zda nad problémy jen mávne rukou.

Teoretická část se zabývá v obecné rovině cestovním ruchem, jeho sociálním a ekonomickým významem, typologií a specifickými problémy ekologického cestovního ruchu. Praktická část obsahuje analýzu současného stavu ekologického cestovního ruchu v okolí obce Hostětín. Obec je významná také proto, že si ji oblíbil i anglický princ Charles z Walesu, jenž poctil Hostětín svou návštěvou v roce 2010, nebo viceprezident Asociace českých cestovních kanceláří a agentur Tomio Okamura, který sem zavítal již několikrát.

Toto téma jsem si vybrala proto to, že si myslím, že ekologie je v dnešní době aktuální téma, pojí se i s cestovním ruchem a na vlastní oči jsem mohla pozorovat, co všechno přiláká turisty. Hovořím o dalším důvodu výběru tohoto tématu, a to, že obec Hostětín je zároveň i mým bydlištěm, tak mohu srovnat, jaký potenciál obec měla zhruba před 15 lety a jaký má teď. O tom, jak je Hostětín propagován se přesvědčíme v praktické části, jejíž součástí bude anketa.

Snažila jsem se poukázat na to, co mě nejvíce upoutalo. Jedná se o konkrétní ekologické projekty, které sem přilákaly nespočet turistů. Například tradiční moštárna, kde si návštěvníci můžou i vlastníma rukama udělat jablečný mošt nebo více než 200 let stará sušárna ovoce a spoustu dalších.

Na závěr jsem vytvořila SWOT analýzu, která vystihuje silné a slabé stránky obce a její možné ohrožení a příležitosti.

Jsem si jistá, že aktivity obce povedou ku prospěchu obce a okolní krajiny.

2 Metodika zpracování a cíl práce

Jedná se o bakalářskou práci, která si všímá území vyznačující se zajímavým zaměřením – na ekologii. Toto zaměření je velmi významné, a proto narůstá i zájem turistů.

2.1 Metodika zpracování práce

Ve své práci využívám primární a sekundární informace, které jsem vhodně třídila, členila a aplikovala do jednotlivých tematických částí práce. Jako první jsem shromáždila informace z publikací, internetu a časopisů, což jsou informace sekundární.

Jelikož jsem občanem Hostětína, osobně jsem se seznámila se zajímavostmi této obce o pravdivosti sekundárních informací. Při zpracování jsem uplatnila příslušné informace ve vnitřních i vnějších souvislostech. Struktura práce je sestavena přehledně tak, aby vedla k vytyčenému cíli. Provedla jsem analýzu poznatků, syntézu a také anketu.

Základem zpracování mé práce se stalo vytvoření potřebné osnovy a časový rozvrh. Z počátku jsem shromažďovala a vyhledávala potřebnou literaturu a navštěvovala centrum Veronica v Hostětíně, kde jsem díky odborníkům dostala spoustu informací a také nápadů.

2.2 Cíl práce

Cílem mé bakalářské práce je seznámit širokou veřejnost, zhodnotit utváření kulturní krajiny v obci Hostětín a poukázat na možnosti jeho dalšího vývoje.

Současně chci ukázat, že Hostětín je i zajímavou turistickou lokalitou, kterou navštívil i anglický princ Charles.

3 Charakteristika šetrného cestovního ruchu

Cestovní ruch je sociálním jevem představujícím mimo jiné specifický výraz lidské mobility, jejíž vývojové změny znamenaly zpravidla významné milníky ve vývoji lidské civilizace vůbec. [11]

Jedná se o významný společensko – ekonomický fenomén jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti. Každoročně představuje největší pohyb lidské populace za rekreací, poznáváním a naplněním vlastních snů z příjemné dovolené. Je součástí spotřeby a způsobu života obyvatel zejména ekonomicky vyspělých zemí. Ve světovém měřítku patří, vedle obchodu s ropou a automobilovým průmyslem, ke třem největším exportním odvětvím. [1]

3.1 Venkovská turistika

Venkov představuje území, které tvoří nezastavěná plocha (zemědělská a lesní půda, vodní plochy) a území obcí, ve kterých je přihlášeno méně než 2000 trvale bydlících obyvatel, jak uvádí Hrabánková a Trnková (1996). Jedná se v podstatě o území převážně přírodního charakteru mimo obce a města, která mají 2000 a více obyvatel.

Jelikož jsme stát, který se stal součástí Evropské unie, musíme respektovat jejich definici (definice Eurostatu), která uvádí, že venkov je území, které vykazuje hustotu trvale žijících obyvatel 100 osob/km² a méně, případně podle starší definice OECD, která za venkov považovala území s hustotou 150 osob / km². [2]

Dvojice autorů z anglosaského prostředí, Stephen J. Page a Joanne Connel, uvádějí ve svém díle, že *„přitažlivost venkova jako oblasti k trávení dovolených je spleť provázaná s možností provozovat různé druhy sportů, odpočívát a relaxovat, venkovem jako takovým, přírodou a tradičními způsoby života. Dalo by se namítnout, že venkov symbolizuje ztracený „zlatý věk“; tj. že zde nalezneme vše, co chybí lidem ve městech.“* [10]

Venkovská turistika představuje aktivity spojené s přírodou a venkovskou krajinou. Představuje únik člověka z umělého prostředí měst a bývá často označována jako rurální turistika nebo zelená (šetrná) turistika, která má své zázemí na venkově, mimo velká turistická centra a zájemcům poskytuje:

- * decentralizované ubytování s omezenou kapacitou,
- * prostředí, které respektuje individuální potřeby návštěvníků,
- * možnost poznat specifika venkovského prostředí,

- * prostředí kde je možno projevít specifiku a jedinečnost hostitele,
- * možnost poznat lokální historii a přírodu navštíveného místa. [2]

Venkovskou turistiku je možno chápat jako mnohostrannou činnost, která zahrnuje nejen ubytování a popřípadě stravování hostů, ale i péči o jejich volný čas formou tzv. doprovodných programů. Umožňují podnikateli specializaci a turistům aktivní zhodnocení venkovské dovolené. Nemusí jít jen o program organizovaný přímo ubytovatelem, ale o zprostředkované aktivity ve vazbě na okolí (pamětihodnosti, přírodní zvláštnosti, místní atrakce, sportovní akce). [12]

3.2 Vymezení venkovského prostoru

Není snadné jednoznačně určit, které obce a oblasti náleží do základního venkovského prostoru. Ivo Moravec jej popisuje jako oblast s nízkou hustotou obyvatelstva a otevřeným prostorem s malými sídly s méně než 10 000 obyvateli. Využití půdy souvisí zejména se zemědělstvím, lesnictvím, ochranou přírody a krajiny. Lidé zde žijící mají sklon k tradicionalismu. [7]

3.2.1 Význam venkovské turistiky

Venkovská turistika spojuje služby cestovního ruchu s přírodním, společenským, kulturním a historickým zázemím venkova, v užším slova smyslu se zemědělskými pracemi (agroturistika a ekoagroturistika). Zvyšuje úroveň vybavenosti i příjmy obce a jejích obyvatel, napomáhá udržovat tradiční řemeslnou výrobu a folklórní tradice. Rozptyluje cestovní ruch do větších územních celků. [4]

3.2.2 Formy aktivní turistiky na venkově

Pěší turistika – k dispozici je celkem asi 38.000 km značených turistických cest

Hipoturistika – jízda na koni, vytváří se postupně síť jezdeckých stezek a zařízení, kde si budou moci jezdcí i koně odpočinout

Cykloturistika – existuje velmi dobře vytvořená síť cyklotras, i když nejsou vždy vytvořeny pouze pro cyklisty

Vodní turistika – využití nejrůznějších prostředků jako jsou kajaky, kanoe, pramice, raftingové čluny, jachty motorové i plachetní.

Létání – využití balonu, bezmotorových letadel, lehkých letadel, rogala, závěsného padáku

Lyžování – sjezd i běhání na lyžích [5]

3.2.3 Rozdělení venkovské turistiky

Venkovská turistika = pobyt na venkově

Agroturistika – pobyt na zemědělském hospodářství

Ekoturistika = pobyt v národních parcích, chráněných krajinných oblastech (poznání přírodních krás – krajina, flora, fauna, často tzv. „lovy beze zbraně“)

Ekoagroturistika = pobyt na ekologicky hospodařícím statku a péče o zachování původního rázu krajiny, flory a fauny [5]

3.3 Ekoturistika

Ekoturistika a venkovský cestovní ruch bývají obecně označovány pojmem Zelený cestovní ruch. V případě ubytování návštěvnického segmentu „milovníků přírody“ v decentralizovaném ubytovacím zařízení (do 10 osob, ubytování s vlastním vařením nebo se snídaní ve vesnickém prostředí) by se ekoturistika dala přiřadit k venkovskému cestovnímu ruchu. Návštěvníci sice neusilují o poznání vesnického způsobu života, přesto jejich přítomnost přináší multiplikační efekt pro region. Využívají základní infrastrukturu cestovního ruchu (ubytování, stravování) a mohou si najmout „místního znalce“ v roli průvodce po zajímavých přírodních lokalitách, které nejsou běžným cílem návštěvníků oblasti (např. fotografování flóry či fauny). [3]

3.3.1 Ekologické prostředí

Ekonomický růst má své hranice a provází jej zhoršování životního prostředí. Cestovní ruch již z hlediska podstaty je závislý na přirozené tvorbě atraktivního prostředí. Rozvíjí se tam, kde existují vhodné přírodní a kulturně – historické zdroje rozmístěné v zemi. Závislost cestovního ruchu na ekologickém prostředí je větší než ve většině jiných hospodářských aktivit.

Snížení vlivu cestovního ruchu na životní prostředí je možné očekávat zvýšením ekologického cítění. [17]

3.3.2 Ekologické zemědělství

Jde o moderní způsob hospodaření, které dbá na životní prostředí a které svým šetrným působením zachovává a respektuje přirozené vztahy mezi organizmy a člověkem. Podporuje zemědělskou činnost s kladným vztahem ke zvířatům, půdě, rostlinám a přírodě, bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých látek. Jedná se o velmi pokrokový způsob hospodaření, které zároveň staví na tisíciletých zkušenostech našich předků a bere ohled na přirozené koloběhy a závislosti. Tak umožňuje produkovat vysoce hodnotné a kvalitní potraviny. Rozvíjí se již několik desetiletí a od roku 1994 je ekologické zemědělství součástí zemědělské politiky Evropské unie. V České republice se ekologické hospodaření rozvíjí od roku 1990 (tehdy v ČR hospodařily pouze tři farmy dle zásad ekologického zemědělství), do konce roku 2004 došlo k výraznému nárůstu ekofarem na 836 podniků. Celý systém se opírá o nařízení Rady EU 2092/1991 a o zákon 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství. [23]

3.3.2.1 Cíle ekologického zemědělství

Cílem ekologického zemědělství je produkovat kvalitní biopotraviny, chránit životní prostředí, přírodu a její zdroje a spoluvytvářet harmonickou kulturní krajinu. Ale kromě toho i pečovat o pestrost života, vytvářet slušné životní podmínky pro člověka a chovaná zvířata, a tím udržet zemědělství jako tradiční obor lidské činnosti. [6]

Principy ekologického zemědělství dbají na:

- udržení a zlepšení dlouhodobé úrodnosti půdy a její ekologické funkce,
- využívání všech odpadů ze zemědělské produkce pro výrobu organických hnojiv (je třeba vyvarovat se všech forem znečištění pocházejících ze zemědělského podnikání),
- činnost v co nejvíce uzavřeném systému, využívání místních zdrojů, minimalizace ztrát,
- produkci potravin o vysoké nutriční hodnotě bez cizorodých látek, krásných na pohled, se skvělou chutí a vhodných pro skladování a další zpracování,
- odmítnutí syntetických minerálních hnojiv a pesticidů (minimalizace používání neobnovitelných zdrojů energie),
- vytvoření takových podmínek pro chov hospodářských zvířat, které odpovídají jejich potřebám a humánním a etickým zásadám (způsob chovu musí zvířatům umožnit přirozené chování včetně pohybu venku, jejich zdravý růst, vývoj a reprodukci),

- to, aby umožnily zemědělcům a jejich rodinám ekonomický a sociální rozvoj a uspokojení z práce (ekologický způsob hospodaření vyžaduje hluboký zájem a zodpovědnost),
 - udržení osídlení venkova a zachování tradičního rázu kulturní zemědělské krajiny.
- [15]

3.4 Koncepce udržitelného rozvoje a rozvoj šetrného cestovního ruchu

3.4.1 Historie koncepce udržitelného rozvoje

První definice trvale udržitelného rozvoje jako „takového rozvoje, při němž bude generace uspokojovat své potřeby tak, aby neomezila a neohrozila možnosti příštích generací uspokojovat jejich potřeby“ vznikla na konferenci OSN v roce 1987. Tato definice byla uvedena v tzv. Brundtland Report, nazvané po tehdejší předsedkyni Světové komise OSN pro životní prostředí a rozvoj G. J. Brundtlandové, později v roce 1991 knižně vydané jako „Naše společná budoucnost“. Komise ve zprávě dospěla k závěru, že hospodářský rozvoj a efektivní ochrana životního prostředí si vzájemně nepřekážejí, ale podporují se, pokud je charakter rozvoje udržitelný. Ten nesmí ničit bohatství přírodních zdrojů a kvalitu životního prostředí. Pouze tento způsob povede k zachování stejných životních podmínek i pro další generace.

[13]

3.4.2 Koncepce trvale udržitelného rozvoje

Vzhledem ke komplexnosti problematiky trvale udržitelného rozvoje a počtu subjektů, které se ji snaží vyhranit, dnes existuje mnoho definic trvale udržitelného rozvoje. Většina z nich konkretizuje známou definici Brundtlandové (viz výše). Zaměřují se dále více na sociální, ekologické, ekonomické a politické souvislosti udržitelného rozvoje či jeho uplatnitelnosti v konkrétním čase a prostoru. [14]

Zde je uvedeno několik definic navazujících na definici Brundtlandové. Udržitelnost je:

- „rozvoj vyžadující aby ti, kdo jsou nejvíce bohatí, přizpůsobili svůj životní styl přírodním zdrojům.“ (dle Světové komise pro rozvoj a životní prostředí)

- „zlepšování kvality lidského života s respektem ke kapacitám ekosystémů.“ (dle Organizace Praha)
- „dlouhodobé kulturní, ekonomické a environmentální zdraví a vitalita.“ (dle Hnutí udržitelný Seattle)
- „harmonický růst velikosti populace ve vztahu ke změnám a potenciálu výnosnosti ekosystémů.“ (dle Světové komise pro rozvoj a životní prostředí). [13]

3.4.3 Dimenze koncepce udržitelného rozvoje

Udržitelný rozvoj má tři základní pilíře: **ekonomický, sociální a environmentální**. Vztahy mezi těmito pilíři jsou vzájemně provázané a jednotlivé pilíře se výrazně ovlivňují. Dle konvenčního chápání je cílem **ekonomického pilíře**, který je založený na posilování konkurenceschopnosti ekonomiky, stabilizace ekonomiky a zajištění její odolnosti vůči vnějším i vnitřním negativním jevům, hospodářský růst, optimální zaměstnanost, financování veřejných služeb či snižování dluhu. Ekonomika by měla být flexibilní, založená na dovednostech. Produktivita práce by se měla zvyšovat. Takto pojatý pilíř se v mnoha bodech dostává do rozporu, neřkuli přímo protikladu, se zbývajícími dvěma pilíři. Např. hospodářský růst bez negativního dopadu na životní prostředí si lze jen těžko představit. V této práci pojmáme ekonomický pilíř odlišně. Mezi jeho nejdůležitější prvky našeho pilíře patří: tok financí v regionu, efektivní využití místních a přírodních zdrojů, nezávislost na světových cenách energie a její úspora či rozvoj trhu s místními produkty. Takto definovaný ekonomický pilíř se s ostatními pilíři nevylučuje.

Sociální pilíř se soustředí na posílení sociální soudržnosti a stability, rozvoj lidských zdrojů, snižování nezaměstnanosti či zlepšování věkové struktury. Nezanedbatelnou roli hraje vzdělání, osvěta a výchova, jejímž cílem je měnit vzorce chování, spotřeby a výroby směrem k udržitelnosti.

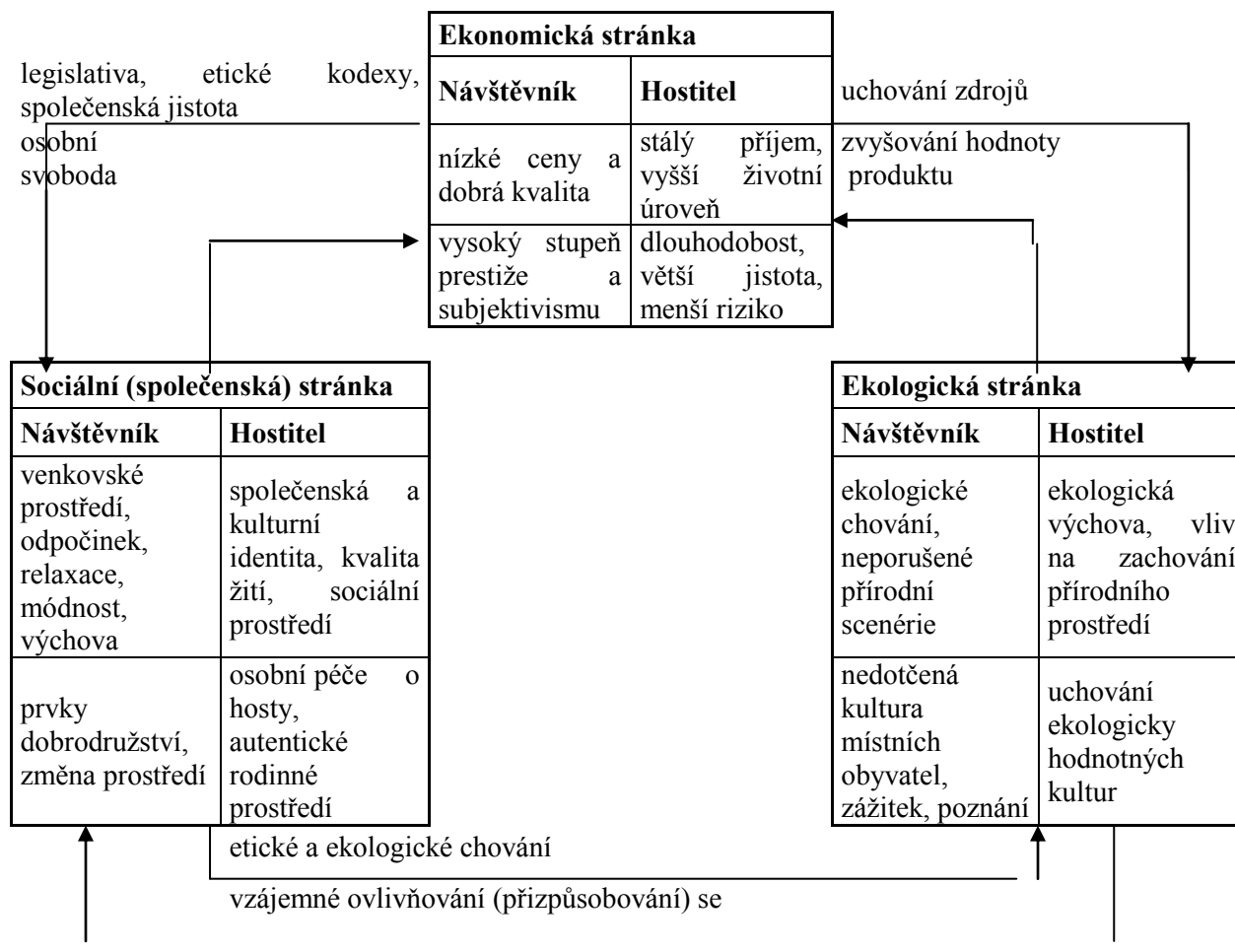
Environmentální pilíř se zaměřuje především na ochranu přírody, životního prostředí, přírodních zdrojů a krajiny. Důležitá je minimalizace rizik pro lidské zdraví a uchovávání přírodního bohatství. [3]

3.4.4 Současný vývoj koncepce udržitelného rozvoje

Prvky udržitelnosti

Prvky udržitelnosti nejsou tak exaktně formulovatelné, měřitelné a verifikovatelné jako indikátory udržitelného rozvoje. Na rozdíl od obecných indikátorů vtahujících se k makroúrovni jsou prvky udržitelnosti konkrétnější a dají se vztáhnout na mikroúroveň. Jsou však podobně jako indikátory formulovány co možná nejjednodušeji a nejsrozumitelněji a dělí se podle třech základních pilířů udržitelného rozvoje na prvky ekonomické, sociální a environmentální. [13]

Schéma č. 3.1: Vztahy ve venkovské turistice z hlediska trvale udržitelného rozvoje

Zdroj: Šimková E. *Manažerské a marketingové přístupy ve venkovské turistice*. Hradec Králové: Gaudeamus 2008, 95s. ISBN: 978-80-7041-586-3

Návštěvník i hostitel se navzájem obohacují po ekonomické, sociální i ekologické stránce. Hostitel není izolován od aktuálního společenského dění a požadavků doby. Návštěvník nachází

alternativu k převážně městskému způsobu života a způsob aktivního odpočinku, který vede k regeneraci psychických i fyzických sil. Tato symbióza je uskutečnitelná pouze za předpokladu co nejméně narušeného životního prostředí a zachování venkovské funkce vesnice.

4 Popis lokality

Obec Hostětín se nachází v Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty

4.1 Chráněná krajinná oblast Bílé Karpaty

Obr. č. 4.1: Mapa Bílé Karpaty

Zdroj: Archiv obce Hostětín

Krajina na pomezí mezi Moravou a Slovenskem, na pomezí mezi nespoutanou přírodou a krajinou obydlenou člověkem, na první pohled pohládí po duši. Oblast Bílých Karpat podléhá přísné ochraně a najdeme ji na seznamu biosférických rezervací UNESCO. Orchidejové louky Bílých Karpat patří mezi nejrozsáhlejší a na rostlinné druhy nejbohatší louky střední Evropy. Nádherné prostředí moravských kopanic dotvářejí roztroušené chalupy obklopené sady, políčky a pastvinami. Nejvyšším bodem masivu je Velká Javořina (970 m n.m.). Celá oblast je atraktivní turistickou lokalitou jak po stránce jedinečné přírody, unikátních folklorních tradic, tak také nabídkou pobytové turistiky s řadou pěších, cykloturistických a poznávacích tras a míst. [20] [21]

4.2 Obec Hostětín

Obr. č. 4.2: mapa České republiky

Zdroj: KUDY Z NUDY Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/CMSWebParts/KzN/Maps/MiniMap.ashx?>

Hostětín, obec s 240 obyvateli, se rozprostírá v údolí potoka Kolelač na úpatí Bílých Karpat.

Hostětín se poprvé připomíná v roce 1412, kdy byl součástí světlovského panství (zámek Nový Světlov dodnes vévodí nedalekému městu Bojkovice). Po celý středověk obec, podobně jako celé okolí, strádala při vpádech nájezdníků z uherské strany hranice: v první polovině 16. století se uvádí dokonce jako "pustá" a v 17. století byla několikrát napadena a celá vypálena. Až v 18. století přineslo konečně relativní klid - došlo k výrazným změnám životního stylu a hospodaření. Vedle podhorského zemědělství se podstatná část mužů živila v průběhu 19. století až do období "první republiky" výnosným řemeslem zvěrokleštičským - tzv. "miškáři" jezdili za výdělkem i do okolních zemí.

Nesporný význam pro místní hospodáře mělo (a dodnes má) i ovocnářství. Stejně jako na celém moravsko-slovenském pomezí se i v Hostětíně sušilo ovoce v roubených sušárnách. Z původních deseti, ve kterých se sušilo v první polovině 20. století, je jediná funkční. Chmelova sušárna stojí v zahradě za moštárnou pravděpodobně už od počátku 19. století a i dnes se v ní "postaru suší jablka, hrušky a trnky".

Od počátku devadesátých let místní obecní úřad ve spolupráci se státní správou a nevládními organizacemi prosadil řadu modelových projektů v oblasti životního prostředí. Pod obcí je postavena kořenová čistírna odpadních vod a většinu domů vytápí obecní výtopna na dřevní štěpku. Na deseti hostětínských domech jsou instalovány sluneční kolektory a od

roku 2000 občanské sdružení Tradice Bílých Karpat vyrábí v místní moštárně jablečný mošt. Obec využívá šetrného veřejného osvětlení.

Ojedinělost Hostětína v měřítku České republiky spočívá v komplexnosti, koncentraci modelových projektů, jejich vzájemné provázanosti a funkčnosti v životě běžné obce.

Díky úsporám energie a využívání obnovitelných zdrojů uspoří obec ročně více než 1600 tun emisí CO₂ - plynu, který zesiluje skleníkový efekt a tím vede ke globálním klimatickým změnám.

Za svůj přínos k úsporám energie a ochraně životního prostředí byla v roce 2007 obci udělena národní cena za Českou republiku v prestižní celosvětové soutěži Energy Globe. Je to jedno z nejuznávanějších ocenění v oblasti energeticky úsporných projektů.

Hostětín má co nabídnout i turistům. Prochází tudy Bojkovická naučná stezka (vhodná pro pěší i cyklisty), která se napojuje na síť stávajících pěších turistických tras. Od roku 2005 obcí vede místní turistická značka, která se napojuje na "červenou hřebenovku". Pro turisty jsou lákavé i dřevěné sochy v krajině, rozmístěné v okolí Hostětína a sousedních obcí. Tato umělecká díla splynutá s přírodou vznikla při česko-slovenském sochařském sympoziu v roce 2002.

Obec nabízí ubytování pro 20 osob v rekreačním domě Na staré hospodě (č.p. 42).

[16] [18] [19]

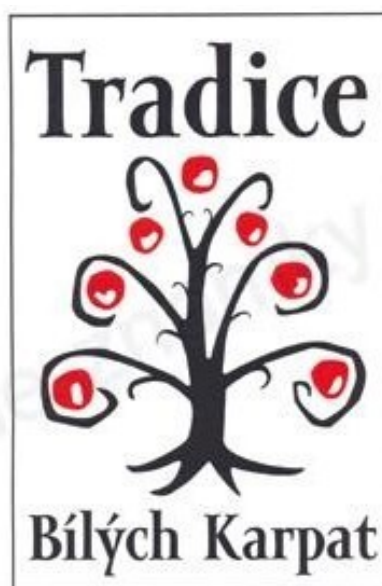
4.2.1 Tradice Bílých Karpat

Jedná se o regionální značku, jejímž cílem je zviditelnit místní produkty.

Koupí takto označeného produktu zákazník přispívá k hospodářskému oživení zdejšího kraje a napomáhá k obnově regionálního trhu.

Regionální značka je určena všem zemědělcům, producentům, řemeslníkům, jejich výrobkům a službám, které vznikají na území Bílých Karpat. Ucházet se o ni můžou prostřednictvím žádosti, ve které je produkt podrobně popsán

Obr. č. 4.3: logo Tradice Bílých Karpat

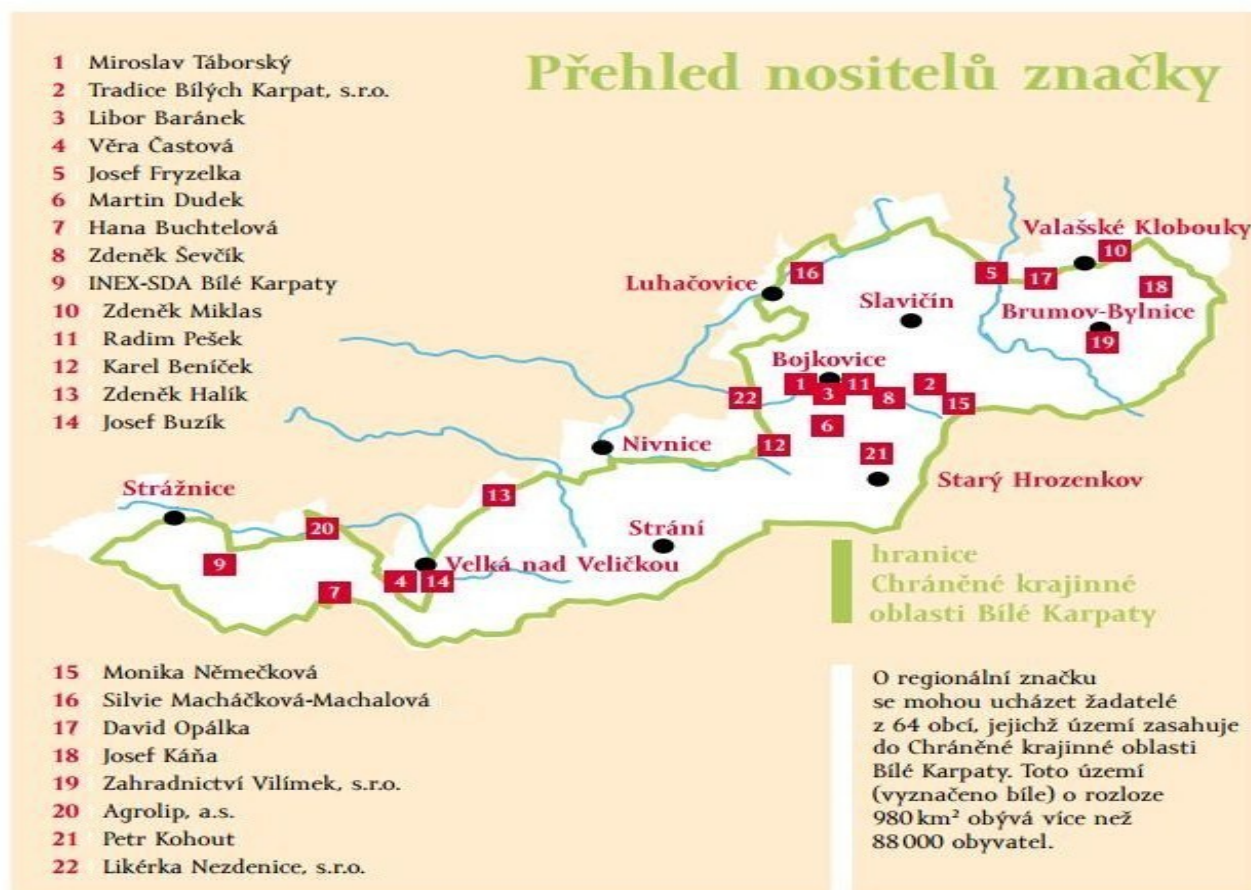
Zdroj: http://www.tradicebk.cz/doc/TBK_prehled_vyrobků.pdf

Kritéria pro splnění hodnotí nezávislá Komise pro udílení ochranné známky.

Značka se uděluje vždy na dva roky.

[8] [9]

Obr. č. 4.4: Přehled nositelů značky Tradice Bílých Karpat

4.2.2 Atraktivita cestovního ruchu v Hostětíně

Následující část mé práce se bude věnovat konkrétním projektům udržitelného rozvoje, které se v Hostětíně nachází.

4.2.2.1 Ekologický Institut Veronica

Veronica vznikla v roce 1986 jako regionálně zaměřený časopis s ambicí spojovat kulturu s ochranou přírody a kultivovanou formou šířit ekologickou osvětu. Postupně se aktivity Veronica rozvinuly do širokého spektra ekologických programů, které zaštiťovala základní organizace ČSOP Veronica.

Obr. č. 4.5: logo Ekologického institutu Veronica

Zdroj: Archiv ZO ČSOP Veronica

V roce 1991 byl zřízen Ekologický Institut Veronica jako profesionální pracoviště ZO ČSOP Veronica. "Hlavním posláním je podpora šetrného vztahu k přírodě, ke krajině a jejím přírodním a kulturním hodnotám." (Ekologický)

EIV spolupracuje od roku 1993 s obcí Hostětín, nalézající se v Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. V rámci této spolupráce již bylo uvedeno v život několik projektů, například: vegetační kořenová čistička odpadních vod, instalace osmi zařízení využívajících pro ohřev vody sluneční energie, středisko pro záchranu a využívání starých krajových odrůd ovoce, obnova dřevěné sušárny na ovoce, vznik moštárny na výrobu nefiltrovaných šťáv, výstavba a napojení obce na centrální výtopnu využívající pro výrobu tepla biomasu. [8]

4.2.2.2 Kořenová čistírna

Obr. č. 4.6: Kořenová čistírna

Zdroj: Archiv ZO ČSOP Veronica

V obci není vybudován obecní vodovod, obyvatelé si zajišťují vodu individuálně ze soukromých studní.

Tento způsob čištění se u nás začal prosazovat koncem osmdesátých let minulého století.

Stavba kořenové čistírny byla započata v červenci roku 1995, o rok později byl zahájen roční zkušební provoz a v červenci roku 1997 byla čistírna uvedena do stálého provozu. Funguje tedy více jak 14 let.

Kořenová čistírna byla důležitým spouštěcím mechanismem pro „ekologickou obec“. Proslavila dosud neznámý Hostětín v regionu a začala jej profilovat ekologickým směrem. [9]

Prvky udržitelnosti

Ekonomické

Nízké provozní náklady – Provoz kořenové čistírny je poměrně nenáročný. Každý druhý den je třeba dohlížet na stav čistírny, což zabere kolem půl hodiny. Celkové roční náklady spojené s provozem čistírny tvoří asi 2,6% z obecního rozpočtu. Obecní zastupitelstvo do roku 2011 nepřeneslo tyto výdaje na občany Hostětína, a nevybíralo od obyvatel stočné. Od ledna 2012 zastupitelstvo přistoupilo k tomu, převést náklady na stočné na obyvatele obce.

Zatímco klasická mechanicko-biologická technologie spotřebuje ročně na vyčištění odpadních vod přibližně 600 kWh na jednoho obyvatele, vegetační čistírna potřebuje energie asi stokrát méně.

Enviromentální

Citlivé začlenění čištění odpadních vod do krajiny – S kořenovou čistírnou odpadních vod vznikl v obci nový mokřadní biotop, v němž se vyskytují pro něj typické rostlinné a živočišné druhy.

Výrazná úspora elektřiny – Kladný environmentální dopad má úspora elektřiny při provozu kořenových čistíren, jež může být poměrně veliká.

Sociální

Vznik pracovního místa – Pro obsluhu kořenové čistírny na částečný úvazek.

Zrušení stavební uzávěry v obci – Zrušení uzávěry bylo klíčové pro další rozvoj obce. Po dobu více než třiceti let trvání stavební uzávěry nemohl být v Hostětíně postaven žádný dům, nebylo možné ani rekonstruovat již stojící objekty.

Vzdělání a osvěta – Zvyšování environmentálního povědomí obyvatel.

[8] [9]

4.2.2.3 Moštárna

Obr. č. 4.7: Moštárna

Zdroj: Archiv ZO ČSOP Veronica

Od června 1999 započala rekonstrukce stodoly, která měla sloužit jako hlavní výrobní prostor budoucí moštárny. V září roku 2000 byla zahájena první sezóna moštárny v Hostětíně se dvěma výrobky. Jablečný mošt a Jablečný mošt BIO. Od té doby moštárna podstatně rozšířila svůj sortiment produktů. Všechny výrobky nesou ochrannou známku *Tradice Bílých Karpat*. [9]

Prvky udržitelnosti

Ekonomické

Moštárna jako sociální podnik – Moštárna nebyla založena jako klasický výrobní podnik, tedy pouze s cílem ekonomického zisku. Mezi její prioritní cíle patří cíle environmentální a sociální.

Příjmy sadů – motivace k certifikaci ekologických sadů – Na rozdíl od jiných zpracovatelů ovoce v okolí, moštárna při výkupu jablek rozlišuje bio jablka od jablek konvenčních. Pěstitelům za jejich výkup nabízí vyšší výkupní cenu, které je mohou motivovat k péči o stromy a sady. V roce 2007 dosáhla výkupní cena moštárny v Hostětíně konvenčních jablek výše 3 Kč/kg a bio jablek 6 Kč/kg.

Rozvoj trhu s místním produktem – Mošt z místní moštárny se poměrně rychle prosadil na trhu s potravinami. Po zaváděcí sezoně v roce 2000 se poptávka po mostech zvýšila tak, že produkce moštárny není schopna ji uspokojit. To svědčí o tom, že moštárna přispěla svou existencí k rozvoji trhu s místním produktem a tento trh je stále ještě nenasycený. Ale i přes veškerou snahu všech pracovníků, se nepodařilo vytvořit dostatečnou poptávku po produktech ve Zlínském kraji.

Efektivní využití přírodních zdrojů – Moštárna vyrábí mošt z místních jablek a přispívá tak k jejich širšímu využívání. Budova moštárny má rovněž technicko-environmentální opatření, která šetří náklady na energii – teplo dodává centrální výtopna na biomasu, voda se částečně ohřívá pomocí slunečních kolektorů.

Environmentální

Ochrana biodiverzity – Existence moštárny přispívá k zachování biodiverzity bělokarpatských odrůd jablek. Tím, že moštárna zaručuje dobré výkupní ceny, mají majitelé motivaci starat se opět o ovocné odrůdy.

Využití obnovitelných zdrojů energie – Moštárna se snaží získávat energii z obnovitelných zdrojů (solární panely na moštárně, odběr tepla z místní výtopny). Sklad moštárny je obložen slámou a díky dobré izolaci se v něm nemusí v zimě topit a v létě chladit klimatizací.

Sociální

Propagace regionu a obce – Projekt přispívá k propagaci obce a celého regionu. O tom, že provoz moštárny opravdu funguje, se jezdí přesvědčit lidé nejen z České republiky, ale i z různých koutů světa.

Práce dobrovolníků – Významné byly dobrovolnické práce, které v začátcích výstavby projektu ušetřili stotisícové částky. Dobrovolníci pomáhali při rekonstrukci budovy moštárny, sběru jablek, asistovali na výrobní lince a pomáhali na různých společenských akcích.

[8] [9]

4.2.2.4 Svépomocné solární systémy

Obr. č. 4.8: Svépomocné solární systémy na moštárně

Zdroj: Archiv ZO ČSOP Veronica

Solární systémy v Hostětíně a okolí vznikly díky Programu Slunce pro Bílé Karpaty (1997 – 2001), který byl zaměřen na podporu využívání obnovitelných zdrojů energie. Jedná se o instalaci solárních zařízení pro ohřev vody. [8] [9]

Prvky udržitelnosti

Ekonomické

Nížší investiční náklady – Velkou výhodou představuje nízká pořizovací cena.

Minimální provozní náklady – Náklady není možné přesně vyčíslit, provoz solárních systémů je velmi individuální. Spotřeba elektřiny za rok je asi 10 kWh ročně.

Nízké náklady na ohřev teplé vody – Finanční úspora je závislá na typu tarifu konkrétní rodiny, ale v průměru se jedná o 6 400 – 9 900 – Kč za rok. (Měřeno při cenách elektrické energie v roce 2008).

Environmentální

Využití obnovitelného zdroje – Snaha přimět lidi uvažovat o změně využití zdrojů energie. Inspirací bylo sousední Rakousko, kde využívání slunce jako zdroje energie bylo více rozvinuté.

Sociální

Vzdělání a osvěta – Cílem projektu bylo ukázat, že slunce se dá využít jako zdroj energie.

Potenciál pro vznik pracovních míst – Díky projektu vznikly v obci jedno až dvě pracovní místa. Dle Českého statistického úřadu zde byla nezaměstnanost kolem 8 – 9 %, takže každé pracovní místo zde bylo důležité.

[8] [9]

4.2.2.5 Biomasaová výtopna

Obr. č. 4.9: Biomasaová výtopna

Zdroj: Archiv ZO ČSOP Veronica

Vzhledem k tomu, že Hostětín leží mimo trasu plynovodu, musela si obec zajistit vytápění jinak, než sousední obce.

Významným okamžikem pro obec, bylo v říjnu 2000 spuštění centrální výtopny na spalování odpadního dřeva z okolních lesů a pil, která zásobuje teplem celou obec. Zahájení provozu předcházelo sedm let příprav. Nejprve se jednalo na Okresním úřadě v Uherském Hradišti o plánu takřka čtyřiceti obcí na území Bílých Karpat, které měly odpadní biomasu energeticky využívat. Tyto plány postupně ztroskotaly na zločinné podpoře přímotopů, na environmentálně pochybné plynofikaci českého a moravského venkova a na nesmírné náročnosti přípravy projektu pro komunální využití obnovitelných zdrojů - konkrétně vytápění dřevem. A tak je skutečností, že z celého balíku bělokarpatských projektů se zatím realizoval jen ten v Hostětíně. Stalo se tak, díky velkému zaujetí samosprávy obce a jejích občanů a českých i zahraničních partnerů projektu. Financování zajímavé investice pocházelo částečně z holandského grantu, neboť projekt prověřuje jeden z mezinárodních mechanismů navrhovaných ke snižování emisí CO₂.

Stavba výtopny a hlavně první topná sezóna představovaly pro obec velkou zkoušku. Biomasový projekt znamená nejen více starostí při realizaci a provozu, ale současně vznik pracovních míst, posílení místní ekonomiky tím, že platby za teplo zůstávají v regionu. Potřebné palivo pochází z okolí obce a je zdrojem obnovitelné energie. [9]

Prvky udržitelnosti

Ekonomické

Nezávislost na světových cenách energie – Obec má možnost o projektu plně rozhodovat, kontroluje toky financí i vliv projektu na okolí. Obec je tak méně závislá na domácí rozvodové síti a na dodávkách neobnovitelných zdrojů ze zahraničí.

Tok financí z regionu – Projekt využívá místní materiálové a lidské zdroje, které přispívají k jeho dalšímu vývoji.

Environmentální

Ochrana klimatu, snižování emisí – Ze spalování biomasy vznikají minimální emise přispívající ke globálnímu oteplování, na rozdíl od plynu a ostatních paliv.

Centrální výtopna za topnou sezónu uspoří 1 500 tun CO₂.

Zlepšení kvality místního ovzduší – Palivo neobsahuje skoro žádnou síru, což s porovnáním s předchozím stavem, kdy většina obyvatel topila uhlím, vede k čistějšímu ovzduší obce.

Sociální

Vzdělání a osvěta – Návštěvníci při exkurzích si mohou prohlédnout i biomasovou výtopnu. Mají možnost vidět, jak výtopna funguje.

Podpora ze strany obyvatel – nejdůležitějším faktorem před výstavbou bylo to, zjistit pomocí dotazníků, zda budou mít obyvatelé Hostětína zájem o využití projektu.

Spokojenost občanů – Na základě dotazníků v roce 2007 se potvrdilo, že občané jsou s výtopnou spokojeni. Systém nevyžaduje žádnou obsluhu, žádnou práci s přípravami paliva.

Vznik nových pracovních míst – V současné době jsou biomasové výtopně zaměstnání tři místní obyvatel na částečný úvazek. [8] [9]

4.2.2.6 Šetrné veřejné osvětlení

Obr. č. 4.10: Šetrné veřejné osvětlení

Zdroj: Archiv ZO ČSOP Veronica

Cílem změny veřejného osvětlení byla modernizace a zároveň šetřit elektřinou. Původní veřejné osvětlení bylo ze 60. a 70. let a provoz energeticky poměrně náročný. Instalace nového osvětlení proběhla na jaře v roce 2006, kde na stávající stožáry byla nainstalována sada špičkových a nejmodernějších svítidel od firmy Philips Lightning. Kvalitní svítidla zmenšují světelné znečišťování, což se kladně projevuje na lidském zdraví, zvýšení jejich bezpečnosti a ochraně biodiverzity. [8] [9]

Prvky udržitelnosti projektu

Ekonomické

Nížší náklady na provoz – Spotřeba elektřiny před instalací nového osvětlení dosáhla 15 793 kWh ročně. Po instalaci nového typu osvětlení (kdy bylo přidáno 8 stožárů navíc), spotřeba energie činila 12 108 kWh. Úspora činila 23,3 %.

Environmentální

Omezení světelného znečištění – jedná se o globální environmentální problém, kterým se česká legislativa zabývá ve srovnání se zahraničními, jen mírně.

Ochrana biodiverzity – Světlo škodí populaci nočního hmyzu, který v blízkosti svítidel houfně hyne.

Sociální

Bezpečnost v obci – Nerovnoměrné osvětlení může mít vliv na snížení bezpečnosti. Nyní je až třikrát zvýšená intenzita osvětlení vozovky a chodníků.

Vzdělání a osvěta – Počet návštěvníků, kteří se zajímají o šetrné osvětlení, neustále roste.

4.2.2.7 Seminární centrum Veronica Hostětín – pasivní dům

Obr. č. 4.11: Ekopenzion – pasivní dům

Zdroj: Archiv ZO ČSOP Veronica

Cílem tohoto projektu bylo získat nejen společenský a přednáškový sál, kuchyni, kanceláře s knihovnou a ubytovnu, ale zároveň ukázat různé stavební a provozní technologie pro

udržitelné stavění. Seminární centrum Veronica bylo postaveno v roce 2006 jako první veřejná budova splňující pasivní standard v České republice. [8]

Budova se skládá ze dvou částí: seminární část – zde se nachází školící sál a kanceláře. Ubytovací část – ekopenzion disponuje celkem 25 lůžky, ke každému pokoji náleží i sociální zařízení a koupelna.

Prvky udržitelnosti projektu

Ekonomické

Vyšší investiční náklady – Vzhledem k tomu, že se jedná o neziskovou organizaci, realizace byl náročný proces hledání možností různých fondů a využití bankovního úvěru.

Nízké provozní náklady – Pasivní dům má na rozdíl od nových domů asi sedminovou spotřebu energie, navíc je pasivní dům zabezpečen z obnovitelných zdrojů energie (biomasová výtopna, solární panely).

Environmentální

Využívání obnovitelných místních zdrojů – při stavbě domu byly použity místní materiály (dřevo, sláma, nepálené cihly).

Vybavení domu – Při zařizování interiéru byl kladen velký důraz na výběr nábytku. Musel obsahovat co nejmenší oddíl lepidel a být vyroben ze dřeva s certifikátem šetrného lesního hospodaření. Ložní prádlo je také certifikováno jako ekologicky šetrný výrobek.

Sociální

Vznik pracovních míst - Pasivní dům vytvořil pracovní místa zhruba pro 15 lidí. Z poloviny se jedná o obyvatele Hostětína.

Komunitní využití prostor seminárního centra – Společenský sál je k dispozici i místním jako místo k oslavám či různým setkáním. Dále sál slouží i obci a to například k Mikulášským besídkám, oslav Silvestra, karnevalům a mnoho dalším akcím.

[8] [9]

5 Výsledky vlastního šetření

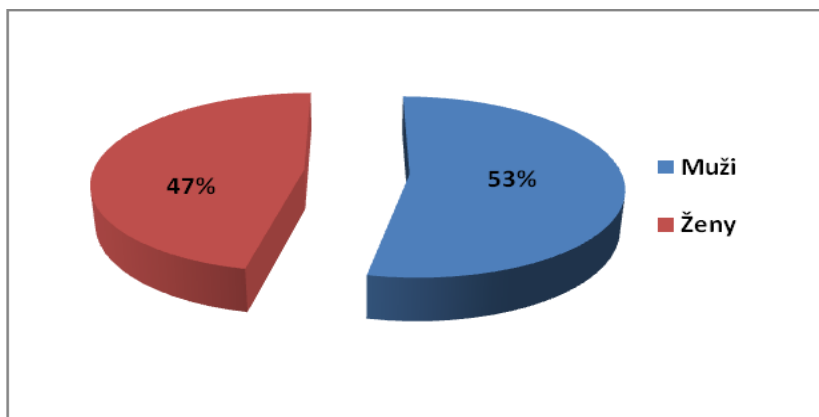
5.1 Dotazníkové šetření

Hlavním cílem průzkumu je zjištění postoje obyvatelů obce Hostětín na stále větší koncentraci turistů do obce a na celkové změny spojené s obcí za posledních 20 let. Pro získání co možná největšího množství informací za poměrně krátkou dobu, jsem použila metodu výzkumu formou anonymního dotazníku.

Dotazníky byly určeny pouze pro obyvatele obce, které jsem osobně navštěvovala. Celkem jsem měla k dispozici 150 ks dotazníků, z čehož se mi vrátilo 98 vyplněných.

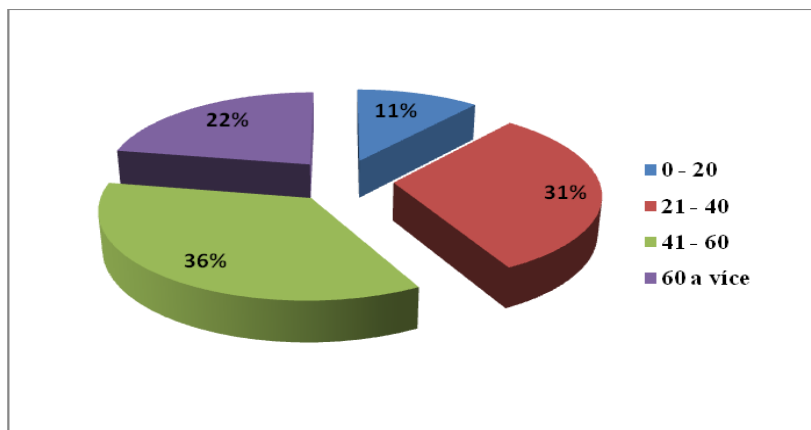
Vlastní výzkum byl realizován v měsících březen a duben 2012.

Graf č. 5.1: Pohlaví respondentů

Dotazník vyplnilo celkem 52 mužů a 46 žen.

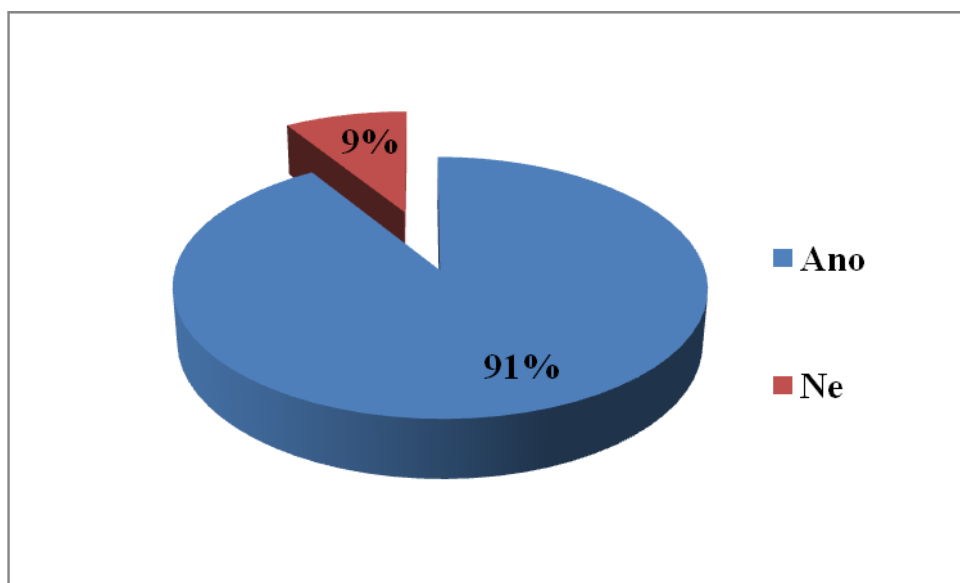
Graf č. 5.2: Věková kategorie respondentů

V největším zastoupení je věková kategorie obyvatel ve věku mezi 41 – 60 lety. V nejmenší míře pak odpovídali mladší obyvatelé do 20 let.

Graf č. 5.3: Otázka č. 1 z dotazníkového šetření

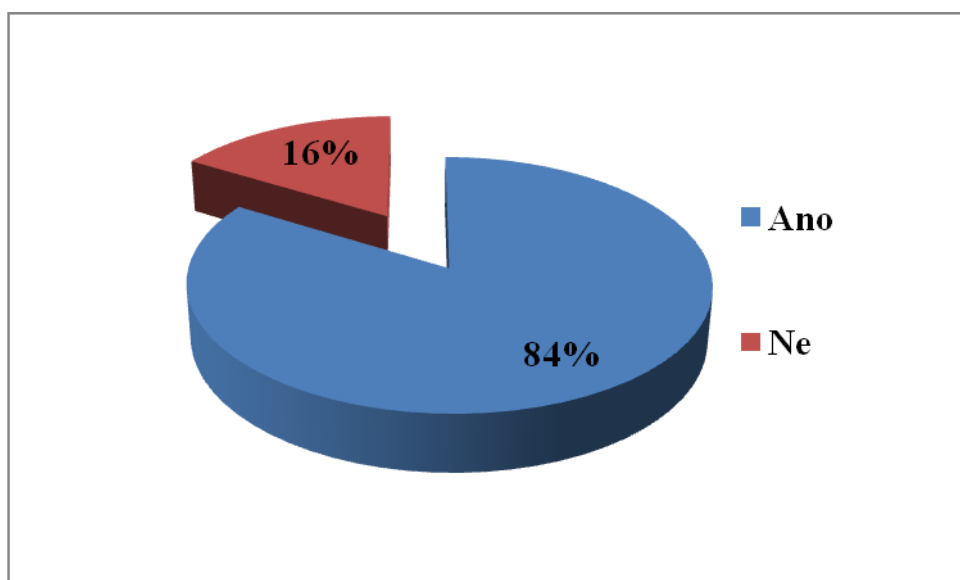
Znáte občanské sdružení „Tradice Bílých Karpat“?

Zde mým záměrem bylo zjistit, zda obyvatelé obce jsou informováni o Občanském sdružení „Tradice Bílých Karpat“ a zda ví, jakým činnostem se sdružení věnuje. Z grafu jasně vyplývá o povědomí obyvatel. Nicméně většina z uvedených 91% k odpovědi ano uvedla, že termín „Tradice Bílých Karpat“ zná pouze z doslechu.

Graf č. 5.4: Otázka č. 2 z dotazníkového šetření

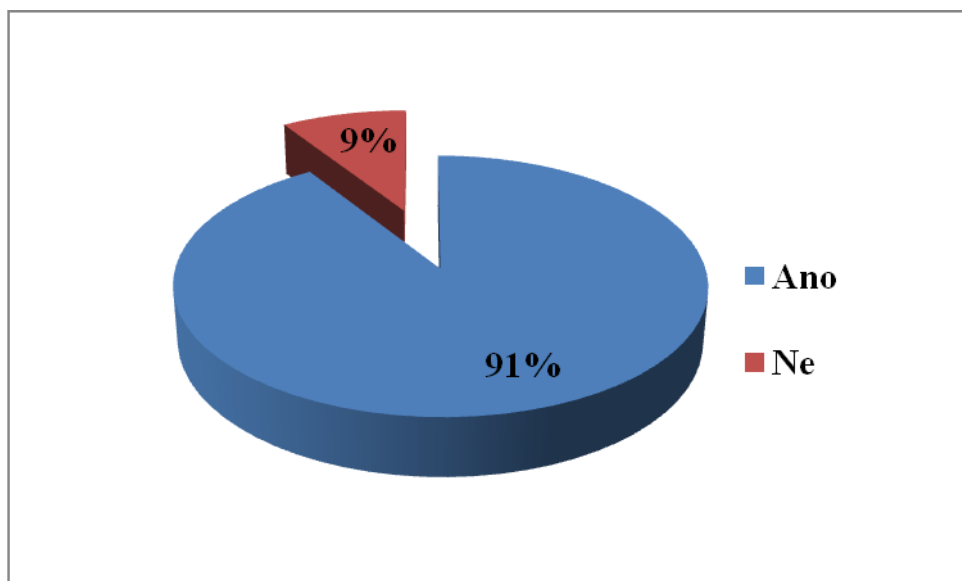
Otázka: Znáte ekologické aktivity instituce Veronica, která v Hostětíně působí?

Druhá otázka vedla k zjištění, zda existují občané, kteří o ekologických aktivitách v obci nevědí téměř nic. Z grafu vyplývá, že těchto je minimum.

Graf č. 5.5: Otázka č. 3 z dotazníkového šetření

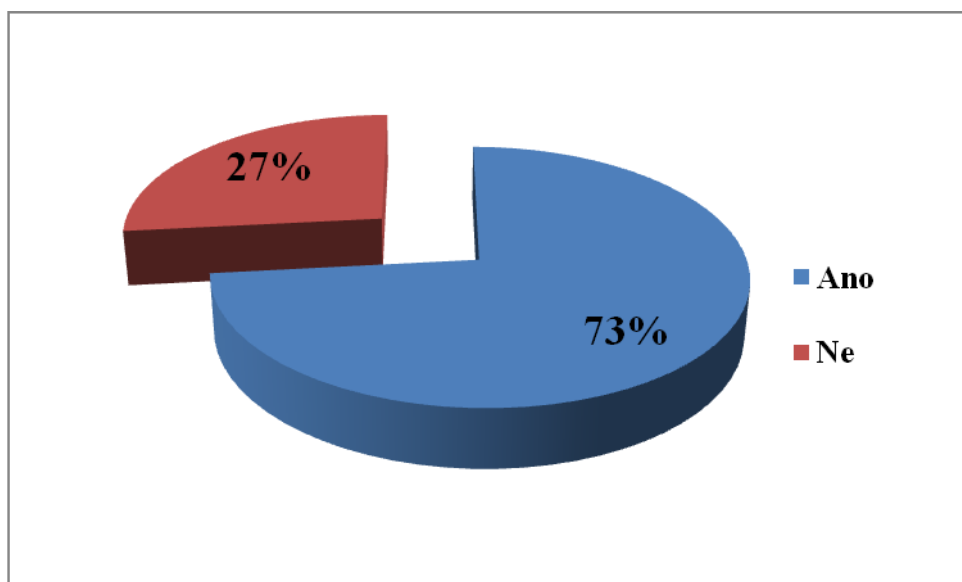
Otázka: Podporujete rozvoj obce spojený s ekologií?

Z uvedeného grafu vyplývá, že občané podporují rozvoj obce spojený s ekologií a to v tom smyslu, že využívají zdejší biomasovou výtopnu, mají nainstalované solární panely a třídí odpad.

Graf č. 5.6: Otázka č. 4 z dotazníkového šetření

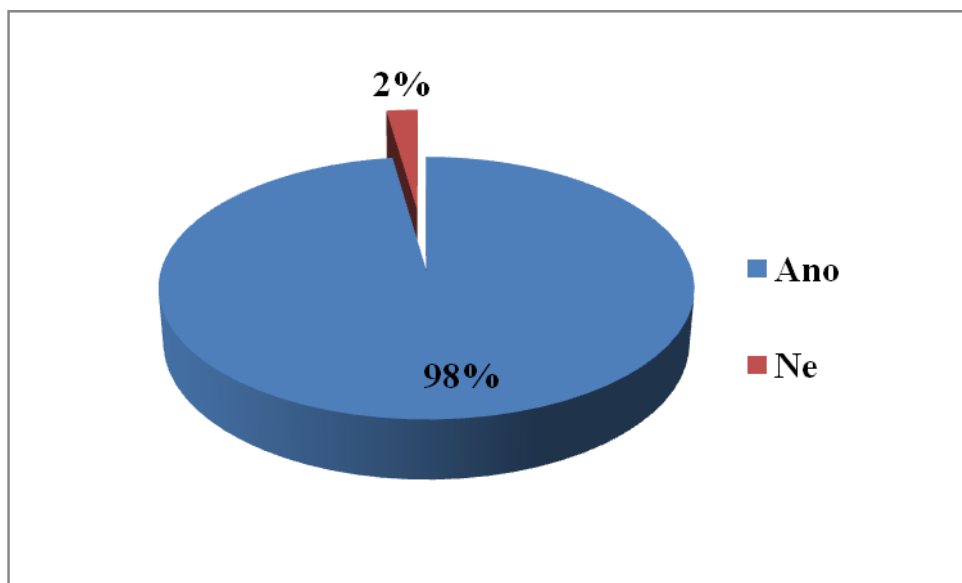
Otázka: Myslíte si, že Hostětín má lepší životní prostředí a ovzduší než okolní obce?

Čtvrtá otázka dokazuje, že většina obyvatel vnímá ovzduší a životní prostředí v Hostětíně lépe než v okolních obcích, mnozí k odpovědi dopsali, že největší rozdíl je v zimě, kdy díky výtopně na biomasu se do ovzduší nedostanou různé škodliviny, které mají negativní vliv na životní prostředí. Tudiž dýchají zdravý vzduch a navíc je topení pro všechny podstatně pohodlnější.

Graf č. 5.7: Otázka č. 5 z dotazníkového šetření

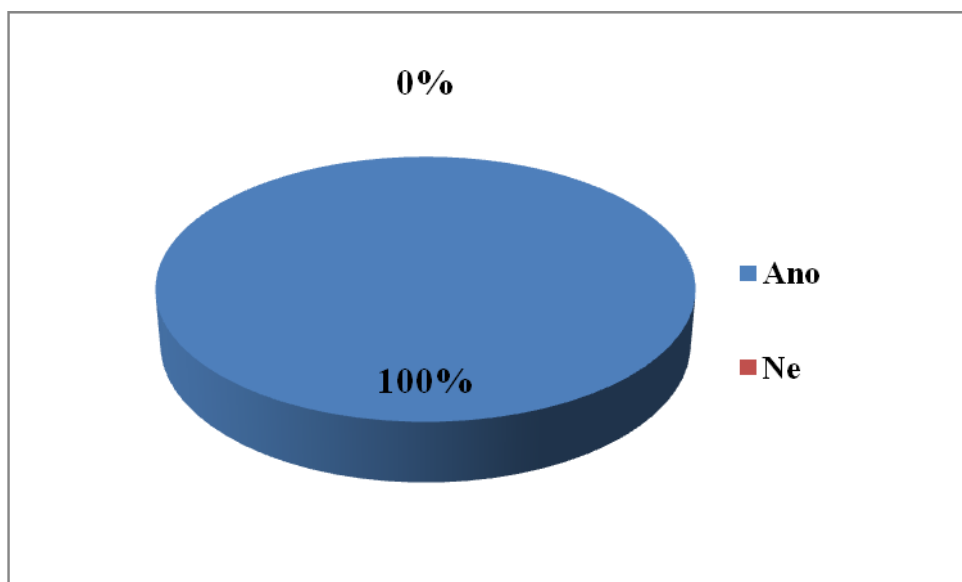
Otázka: Jsou podle Vás ekologické aktivity užitečné?

Pátá otázka potvrzuje, že občané Hostětína se téměř stoprocentně shodují na užitečnosti ekologických aktivit a sami se tomu snaží přispívat.

Graf č. 5.8: Otázka č. 6 z dotazníkového šetření

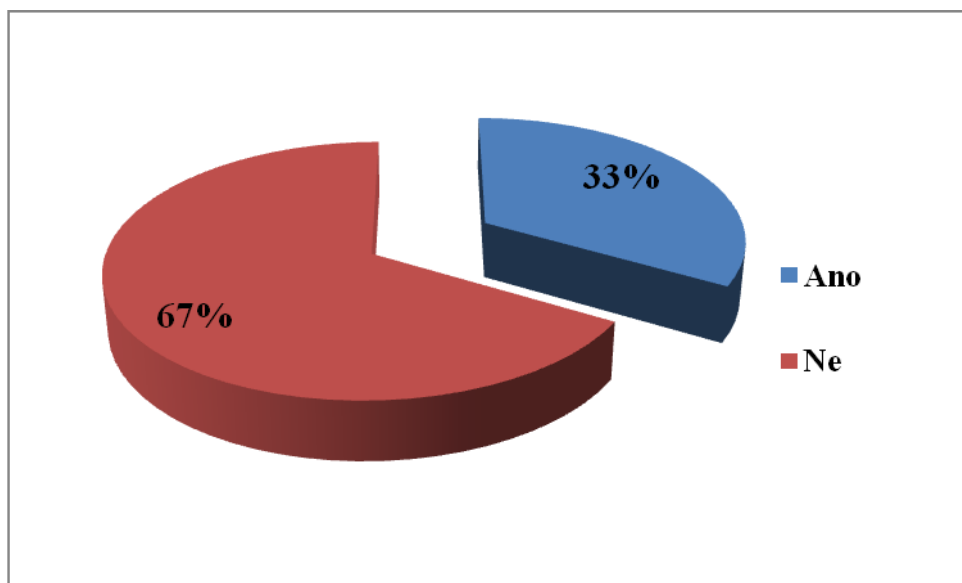
Otázka: Zaznamenali jste nárůst turistů v Hostětíně?

Šestá otázka naprosto jasně dokazuje, že zvýšený výskyt turistů v obci zaznamenal každý místní obyvatel.

Graf č. 5.9: Otázka č. 7 z dotazníkového šetření

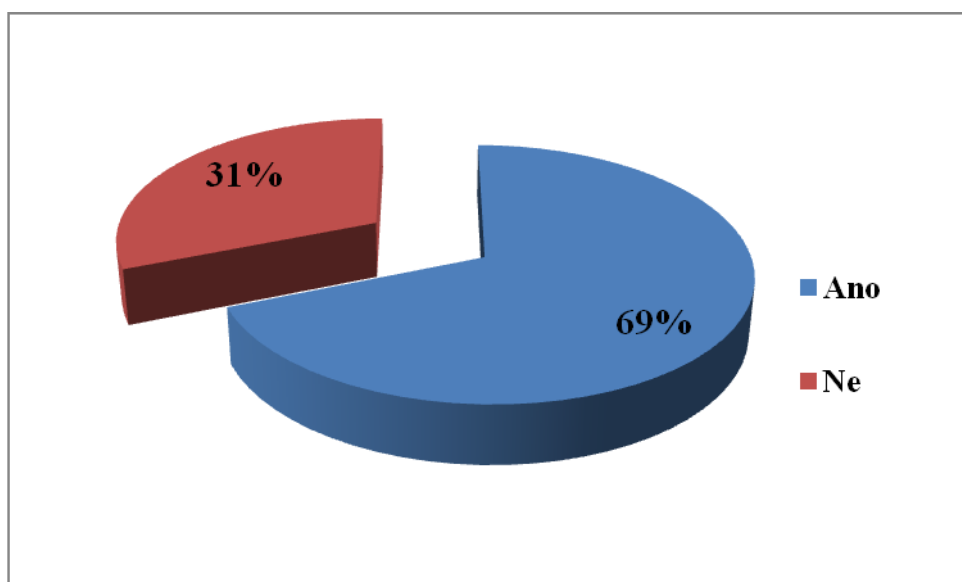
Otázka: Myslíte si, že turistický ruch zatěžuje obec?

Z následujícího grafu vyplývá, že větší polovina obyvatel nevnímá turistický ruch jako zátěž pro obec. Ti, kteří odpověděli kladně, uvádí důvody jako např. větší automobilová zátěž v obci, nedostatek parkovacích míst, ztráta soukromí obyvatel, ztráta klidné vesnické identity, při několika denních zájezdech většinou rušení nočního klidu v obci.

Graf č. 5.10: Otázka č. 8 z dotazníkového šetření

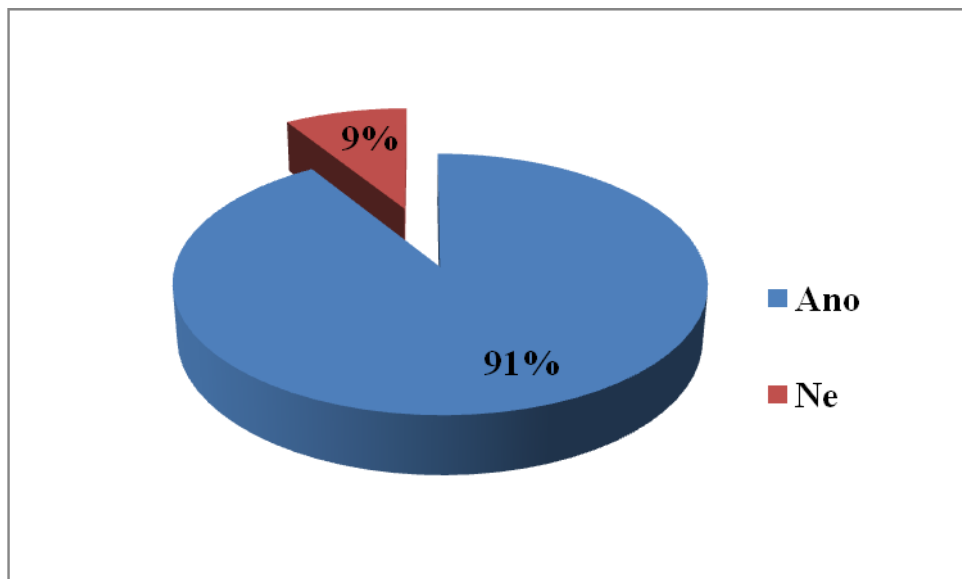
Otázka: Využili jste již služeb centra Veronica? (Např. sál k oslavám, ubytování pro známé)

Zde se prokazuje, že Centrum Veronica a pasivní dům není pro obec přínos pouze ze strany ekologie a šetrnosti k životnímu prostředí. Nyní mají občané možnost pronájmu společenského sálu na rodinné oslavy a další příležitosti, který dle grafu obyvatelé využívají.

Graf č. 5.11: Otázka č. 9 z dotazníkového šetření

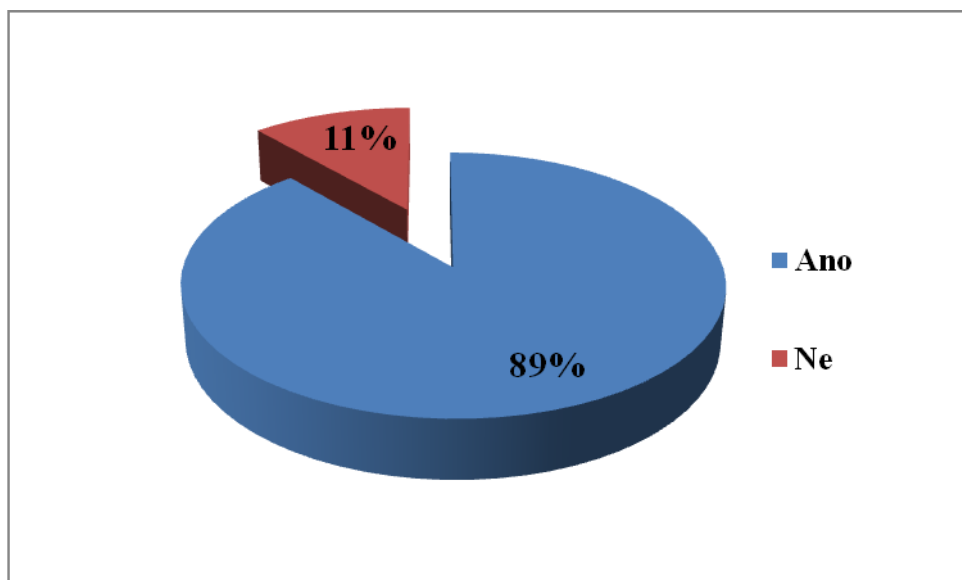
Otázka: *Vnímáte rozdíl mezi povědomím o Hostětíně, mimo náš region, před a po zavedení ekologických a udržitelných projektů?*

Devátá otázka potvrzuje, že občané se setkávají s rozdílem, kdy před několika lety byl Hostětín jen neznámou malou vesničkou a po zavedení a propagaci ekologických projektů se z malé vesnice stala známá obec Hostětín, která už je v povědomí širšího okruhu veřejnosti.

Graf č. 5.12: Otázka č. 10 z dotazníkového šetření

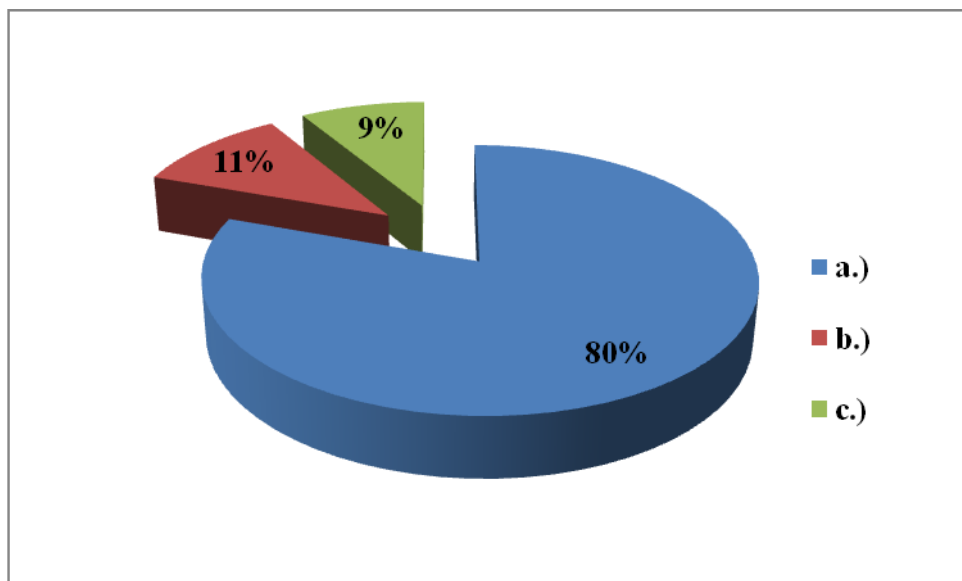
Otázka: *Setkali jste se osobně někdy mimo náš region s tím, že tamní obyvatelé, navzdory očekávání, znali Hostětín, např. kvůli návštěvě prince Charlese?*

Desátá otázka pouze potvrdila fakt, jenž vychází z otázky č. 9 a od návštěvy prince Charlese je Hostětín vnímán podstatně intenzivněji mezi širokou veřejností, ať už v sousedních krajích nebo na druhé straně republiky.

Graf č. 5.13: Otázka č. 11 z dotazníkového šetření

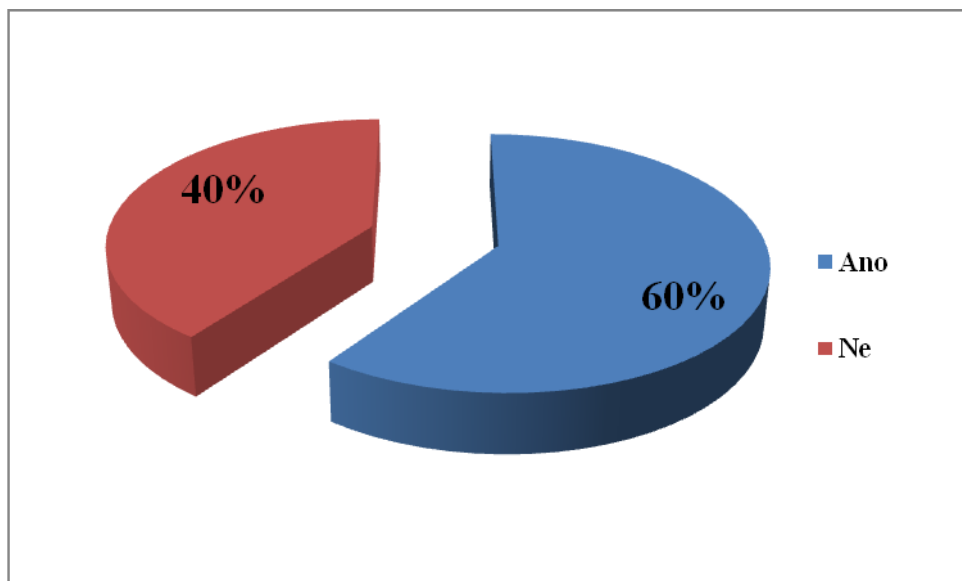
Otázka: Co pro Vás znamená Jablečná slavnost?

Z uvedeného grafu jasně vyplývá, jak vnímají tradiční Jablečnou slavnost v Hostětíně sami obyvatelé. Pro většinu je to den, kdy se sjede rodina, přátelé a zúčastní se slavnosti (možnost a.). Menší část obyvatel potom Jablečnou slavnost nevnímá nijak zvláštně a je to pro ně den jako každý jiný (možnost b.) a pro nejmenší část obyvatel je to důvod, kdy odjíždí z obce pryč (možnost c.).

Graf č. 5.14: Otázka č. 12 z dotazníkového šetření

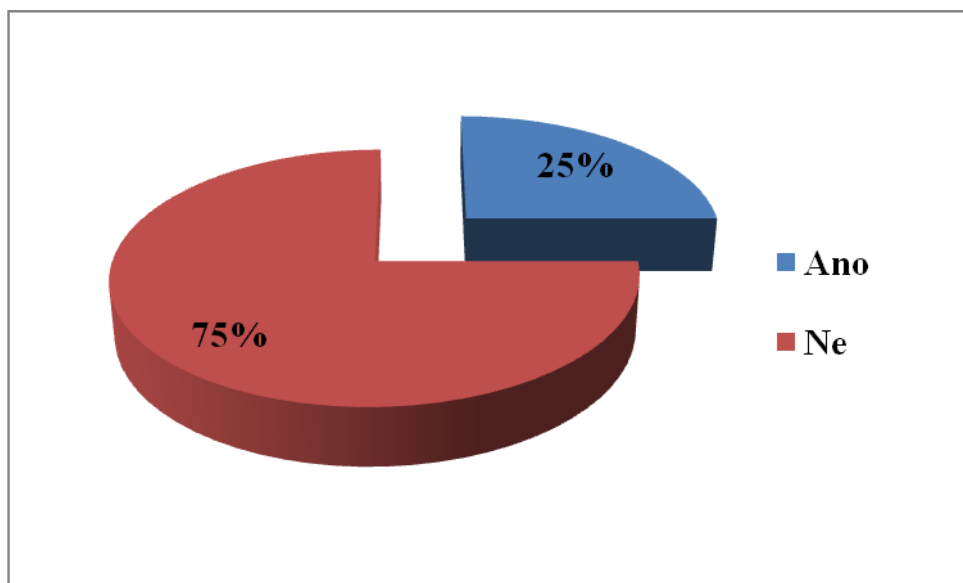
Otázka: Využíváte Hostětínské produkty (např. Hostětínský mošt) k propagaci nebo obdarování přátel a známých?

V otázce č. 12 jsem chtěla zjistit, zda se také občané podílí na propagaci obce, pomocí místních produktů. Dle grafu je zřejmé, že obyvatelé využívají dárkové balíčky s Hostětínskými mošty, sirupy a sušeným ovocem k obdarování přátel, rodiny a známých.

Graf č. 5.15: Otázka č. 13 z dotazníkového šetření

Otázka: Navštěvujete akce centra Veronica? (Např. kulturní a vzdělávací akce, ovocné semináře, ...)

Z grafu vyplývá, že občané ve větší míře nejeví zájem o vzdělávací akce a semináře Centra Veronica. Ti, kteří odpověděli kladně, navštěvují zejména ovocné semináře, přednášky na téma solární panely a různé kurzy tradičních řemesel.

5.2 SWOT analýza

Součástí mé práce je i SWOT analýza obce Hostětín a okolí, která přispěje k dalšímu relevantnímu vývoji obce. Podstatou této metody je odhalení a vzájemné porovnávání silných a slabých stránek zkoumaného objektu a možností a hrozeb, které na něj působí zvenčí.

Silné stránky

- Atraktivní krajina pro bydlení a chalupářství
- Atraktivní obec pro cestovní ruch a rekreaci
- Blízkost relativně velkých měst nabízející pracovní příležitosti a služby
- Přímé napojení na železniční síť
- Rozvoj malého a středního podnikání
- Čisté životní prostředí
- Povědomí široké veřejnosti o obci (návštěva prince Charlese)

Slabé stránky

- Nedostatečná nabídka služeb
- Nutnost dojíždění za vzděláním, prací a lékařskou péčí
- Poměrně nízká zaměstnanost
- Orientace zaměstnanosti na několik málo průmyslových podniků v okolí
- Absence plynovodu a vodovodu

Příležitosti

- Stálý rozvoj venkovské turistiky, agroturistiky
- Realizace vysokého počtu připravovaných projektů (výstavba víceúčelového sportovního hřiště, zastřešení prostoru pro venkovní kulturní akce)
- Bohaté tradice, folklór
- Marketing, propagace místních produktů
- Příliv finančních prostředků z dotačních zdrojů na rozvoj

Hrozby

- Ekologické havárie, živelné pohromy
- Finanční situace obce
- Orientace na jiný druh turistiky
- Nenahraditelnost udržitelných projektů, např. nefunkčnost biomasové výtopny.

6 Doporučení

Z informací, které jsem za dobu vypracování mé bakalářské práce shromáždila, vyplynuly i určité nedostatky, které by se měly řešit a následně se snažit o jejich odstranění.

- Nepřetržitá propagace obce – nedovolit možné změně orientace na jiný druh turistiky, přilákat stále nové návštěvníky
- Rozšířit spolupráci s cestovními kancelářemi a agenturami

V rámci doporučení jsem záměrně do dotazníkového šetření zahrnula otázku pro obyvatele obce, v čem si myslí, že má Hostětín nedostatky, co by potřebovalo vylepšit, nebo co jim schází.

Výsledky dotazníkového šetření přinášejí návrh na zlepšení:

- Společenskou a sportovní infrastrukturu (drtivě většině obyvatel schází v obci kulturní a sportovní vyžití - s tím je spojená úprava prostoru pro kulturní akce, sportovišť a míst pro děti.)
- Zavedení obecního vodovodu
- Úprava komunikací
- Finanční podpora obce ze strany institutu Veronica

7 Závěr

Venkovský turistický ruch představuje podstatný nástroj v oblasti rozvoje regionů, vede ke zlepšení ekonomické i sociální situace v obci, přičemž zachovává přírodní a kulturní potenciál krajiny a přináší turistům pobyt ve zdravém prostředí s poznáním venkova. Spolu s ekoturistikou tvoří součást zeleného cestovního ruchu, jehož typickým znakem je touha účastníků po splynutí s přírodou, lidským prostředím a aktivní náplní. Venkovský cestovní ruch má celou řadu podob - vesnickou turistiku, agroturistiku, ekoagroturistiku či chalupaření.

Hostětínské projekty můžeme nazvat spíše za ekonomicky, sociálně i environmentálně udržitelné. Patrně by nemohly být zrealizovány, pokud by se část jejich investičních nákladů nepodařilo uhradit z různých grantů, darů a výhodných půjček. Nezbytnou roli při realizaci projektů v Hostětíně hráli jejich iniciátoři. Bez jejich nápadů, vizí, nadšení a ochoty věnovat projektům spoustu času by nejspíš nevznikly. Nutno říci, že se často vrhali do práce na projektech bez ohledu na to, zda jejich činnost bude finančně ohodnocena či nikoliv.

Projekty jistě přispívají k propagaci obce a regionu (např. ochranná známka Tradice Bílých Karpat) a participaci obyvatel Hostětína na veřejných společenských akcích. Jejich dopad se může později projevit i v populační dynamice či vlivu na lidské zdraví.

Uvědomuji si, že jsem ve své obci neobjevila nic inovátorského či nového. To ani nebyl můj záměr. Chtěla jsem environmentální, ekologické i jiné problémy obce Hostětín zkompletovat, dát jim určitou formu a zjistit, co na rušné dění v obci říkají sami obyvatelé. Protože mám ke své rodné obci dost úzký vztah a znám osobně mnoho lidí, tak cítím, že moje práce přispěje k rozvoji a informovanosti o obci Hostětín a nebyla zbytečná.

Seznam použité literatury

- [1] HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. 2. vyd. Praha: Fortuna, 2009, 216s. ISBN 978-80-7373-107-6
- [2] HRABÁNKOVÁ, Magdalena a Věra TRNKOVÁ. *Hodnocení území z pozice agrární regionální politiky rozvoje venkova*. Výzkumná studie č. 35. Praha: VÚZE, 1996, 81s., bez ISBN.
- [3] KOLEKTIV AUTORŮ. *Venkovská turistika a agroturistika, alternativní zdroj obživy pro zemědělce a podnikatele na venkově*. 1 vyd. Klatovy: Úhlava, 2008. 83 s. ISBN 978-80-903851-5-3
- [4] KOLEKTIV AUTORŮ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. 1. vyd. Praha: MMR ČR, 2007. 123 s. ISBN 80-245-1159-2
- [5] LEDNICKÝ, Václav. *Přednášky předmětu Lázeňství a spec. formy cestovního ruchu*, akademický rok 2009/2010
- [6] MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ: *Agroenvironmentální opatření české republiky 2007 – 2013*, Praha: Informica 2007, 28s., bez ISBN
- [7] MORAVEC Ivo. *Venkovská turistika v Rakousku, České republice a Francii: koncept aktivity a vzdělávání*, České Budějovice: Centrum pro komunitní práci 2007, 69 s. ISBN: 978-80-86902-50-0
- [8] Osobní konzultace s pracovníky seminárního centra
- [9] Osobní konzultace s pracovníky obecního úřadu obce Hostětín
- [10] PAGE, Stephen and Joanne Connell. *Tourism a modern synthesis*. 3. vyd. Andover: South-Western Cengage Learning, 2009. 663s. ISBN 978-1-40800-916-1
- [11] PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. 2. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, 298s. ISBN 978-80-7535-006-1
- [12] STŘÍBRNÁ, Marie. *Venkovská turistika a agroturistika*. 1 vyd. Praha 5: Profi Press, 2005. 65 s. ISBN 80-86726-14-2
- [13] UHLÍŘOVÁ, Jitka a Hana MACHŮ. *Co přinesly projekty v Hostětíně, Analýza modelových projektů udržitelného rozvoje*. 2. vyd. Brno: ZO ČSOP Veronica, 2011, ISBN 978-80-87308-09-7
- [14] VOLAUFOVÁ, Lenka. *Životní prostředí - prostředí pro život?* 1. vyd. Praha: Cenia, 2007. 86. s. ISBN 80-85087-60-4

Internetové zdroje

- [15] ABECEDA ZDRAVÍ: *Co je to ekologické zemědělství a biopotravina?* [online]. Abeceda Zdraví s.r.o [21. 1. 2012]. Dostupné z: <http://biopotraviny.abecedazdravi.cz/co-to-je-ekologicke-zemedelstvi-a-biopotravina>
- [16] CENTRUM VERONICA HOSTĚTÍN: *Obec Hostětín* [online]. ČSOP Veronica [7. 3. 2012]. Dostupné z: http://hostetin.veronica.cz/75/obec_hostetin/
- [17] EKOLOGIE: *Ekologie a životní prostředí* [online]. Ministerstvo životního prostředí [18. 12. 2012]. Dostupné z: <http://www.ekologicke.cz/>
- [18] HOSTĚTÍN: *Ekologické projekty v obci* [online]. Vismo [4. 2. 2012]. Dostupné z: <http://www.hostetin.cz/ekologicke-projekty-v-obci/ds-1005/p1=1039>
- [19] HOSTĚTÍN: *Úvod* [online]. Vismo [2. 2. 2012]. Dostupné z: http://hostetin.veronica.cz/75/obec_hostetin/
- [20] J – MORAVA: *Bílé Karpaty – turistické cíle* [online]. Region, spol. s.r.o. [21. 1. 2012]. Dostupné z: <http://www.j-morava.cz/turistika/jihomoravsky-kraj/bile-karpaty.html>
- [21] SPRÁVA CHKO BÍLÉ KARPATY: *Charakteristika oblasti* [online]. AOPK ČR [7. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.bilekarpaty.ochranaprirody.cz/wps/portal/cs/bile-karpaty/o-sprave-chko>
- [22] TRADICE BÍLÝCH KARPAT: *Ochranná známka Tradice Bílých Karpat* [online]. Tradice Bílých Karpat [18. 3. 2012] Dostupné z: http://www.tradicebk.cz/ochranna_znamka.php
- [23] ZEMĚDĚLSTVÍ: *Ekologické zemědělství* [online]. Ministerstvo zemědělství [21. 1. 2012]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/>

Seznam obrázků

Obr. č. 4.1: Mapa Bílé Karpaty	13
Obr. č. 4.2: mapa České republiky	14
Obr. č. 4.3: logo Tradice Bílých Karpat	16
Obr. č. 4.4: Přehled nositelů značky Tradice Bílých Karpat	16
Obr. č. 4.5: logo Ekologického institutu Veronica	17
Obr. č. 4.6: Kořenová čistírna	18
Obr. č. 4.7: Moštárna	19
Obr. č. 4.8: Svépomocné solární systémy na moštárně	21
Obr. č. 4.9: Biomasová výtopna	22
Obr. č. 4.10: Šetrné veřejné osvětlení	24
Obr. č. 4.11: Ekopenzion – pasivní dům	25

Seznam grafů

<i>Graf č. 5.1:</i> Pohlaví respondentů	27
<i>Graf č. 5.2:</i> Věková kategorie respondentů	27
<i>Graf č. 5.4:</i> Otázka č. 2 z dotazníkového šetření	28
<i>Graf č. 5.3:</i> Otázka č. 1 z dotazníkového šetření	28
<i>Graf č. 5.5:</i> Otázka č. 3 z dotazníkového šetření	29
<i>Graf č. 5.6:</i> Otázka č. 4 z dotazníkového šetření	29
<i>Graf č. 5.7:</i> Otázka č. 5 z dotazníkového šetření	30
<i>Graf č. 5.8:</i> Otázka č. 6 z dotazníkového šetření	30
<i>Graf č. 5.9:</i> Otázka č. 7 z dotazníkového šetření	31
<i>Graf č. 5.10:</i> Otázka č. 8 z dotazníkového šetření	31
<i>Graf č. 5.11:</i> Otázka č. 9 z dotazníkového šetření	32
<i>Graf č. 5.12:</i> Otázka č. 10 z dotazníkového šetření	32
<i>Graf č. 5.13:</i> Otázka č. 11 z dotazníkového šetření	33
<i>Graf č. 5.14:</i> Otázka č. 12 z dotazníkového šetření	33
<i>Graf č. 5.15:</i> Otázka č. 13 z dotazníkového šetření	34

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Uherském Hradišti dne

.....
jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Dotazník
- Příloha č. 2: Ceník ubytování a služeb v pasivním domě (ekopenzionu)
- Příloha č. 3: Licence a certifikace, kterých je Hostětín nositelem
- Příloha č. 4: Názor osobností, spjatých s cestovním ruchem na obec Hostětín
- Příloha č. 5: Fotogalerie z návštěvy prince Charlese dne 22. března 2010
- Příloha č. 6: Fotogalerie z návštěv viceprezidenta Asociace českých cestovních kanceláří a agentur Tomia Okamury
- Příloha č. 7: Fotogalerie z návštěvy Lucemburského ministra pro životní prostředí Marca Schanka
- Příloha č. 8: Nabídka exkurzí a výukových programů
- Příloha č. 9: Leták – Zelená dovolená
- Příloha č. 10: Leták – Pracovní a vzdělávací pobyty

